

فروغ فرخ زاد

«مجموعهٔ سروده‌ها»

پاییز ۱۳۹۷

فروغ فرخ زاد

و او فروغ بود، فروغ تابانِ شعر...

برای من همیشه شخصیت فروغ فرخزاد همراه با یک سؤال بزرگ بود که چرا قضاوت‌های بیشتر افراد در رابطه با او تند و افراطی بوده است. گروهی از اصل او را نفی کرده و انگ بسیاری بر او زده‌اند و گروهی دیگر تا حد قدیس وی را ستوده‌اند. به ویژه در زمانِ بودن او که این حدیث‌ها مکررتر و شدیدتر پیش می‌آمد و شاید بیشتر، نفی بی‌رحمانه‌ی او بود تا تأیید و پشتیبانی.

ولی در کنار تمامی این سخن‌ها تصور می‌کنم در چند نکته و نظر تمامی این قضاات — با حکم‌های محکم و بدون تجدید نظر! — دارای وجه اشتراک باشند. نکاتی که شاید از بارزترین مشخصه‌های فروغ فرخزاد محسوب می‌گردد:

مهم‌ترین خصوصیت اشعار او ابراز بی‌تظاهر و بدون ریای عواطف درونی و تجسم بی‌پرده‌ی احساسات است. این خصوصیت، شعر او را به جایی می‌برد که به وجه جسمانی — یا زمینی — عشق توجهی خاص می‌کند و فکر می‌کنم مهم‌ترین نکته‌ی اظهارنظرهای مختلفِ موافقین و مخالفین او — بخصوص در زمان حیاتش — همین باشد.

فهرست

(۱۳۳۰ - ۱۳۳۱)

دفتر اول: اسیر

۱۷	شعله‌ی رمیده
۲۰	رمیده
۲۲	خاطرات
۲۴	رویا
۲۷	هرجایی
۲۹	اسیر
۳۱	بوسه
۳۲	نا آشنا
۳۴	یادی از گذشته
۳۶	پاییز
۳۸	وداع

۴۰	افسانه‌ی تلخ.....
۴۳	گریز و درد.....
۴۵	دیو شب.....
۴۸	عصیان.....
۵۱	شراب و خون.....
۵۳	دیدار تلخ.....
۵۶	گمگشته.....
۵۹	از یاد رفته.....
۶۲	ناشناس.....
۶۴	چشم براه.....
۶۷	آینه‌ی شکسته.....
۶۹	دعوت.....
۷۱	خسته.....
۷۴	بازگشت.....
۷۶	بیمار.....
۷۸	مهمان.....
۸۱	راز من.....
۸۴	دختر و بهار.....
۸۶	خانه‌ی متروک.....
۸۸	یکشب.....
۹۰	در برابر خدا.....
۹۳	ای ستاره‌ها.....
۹۶	حلقه.....
۹۸	اندوه.....
۱۰۰	صبر سنگ.....

۱۰۴	از دوست داشتن.....
۱۰۷	خواب.....
۱۰۸	صدایی در شب.....
۱۱۰	با کدام دست.....
۱۱۴	دریایی.....

دفتر دوم: دیوار

(۱۳۱۳-۱۳۳۵)

۱۱۹	رویا.....
۱۲۳	نغمه‌ی درد.....
۱۲۵	گمشده.....
۱۲۷	اندوه‌پرست.....
۱۲۹	قربانی.....
۱۳۱	آرزو.....
۱۳۴	آبتنی.....
۱۳۶	سپیده‌ی عشق.....
۱۳۸	بر گور لیلی.....
۱۴۰	اعتراف.....
۱۴۲	یاد یک روز.....
۱۴۴	موج.....
۱۴۶	شوق.....
۱۴۸	اندوه تنهایی.....
۱۵۱	قصه‌ای در شب.....
۱۵۴	شکست نیاز.....
۱۵۶	شکوفه‌ی اندوه.....

دفتر چهارم: تولدی دیگر (۱۳۴۲-۱۳۳۸)

۲۲۳	آن روزها
۲۲۸	گذران
۲۳۰	آفتاب می‌شود
۲۳۳	روی خاک
۲۳۶	شعر سفر
۲۳۸	باد مارا خواهد برد
۲۴۰	غزل
۲۴۱	درآبهای سبز تابستان
۲۴۵	میان تاریکی
۲۴۸	بر او ببخشاید
۲۵۰	دریافت
۲۵۳	وصل
۲۵۶	عاشقانه
۲۶۰	پرسش
۲۶۱	جمعه
۲۶۳	عروسک کوچکی
۲۶۶	تنهایی ماه
۲۶۸	معشوق من
۲۷۱	در غروبی ابدی
۲۷۶	مرداب
۲۷۹	آیه‌های زمینی
۲۸۴	هدیه
۲۸۵	دیدار در شب

۱۵۹	پاسخ
۱۶۱	دیوار
۱۶۴	ستیزه
۱۶۷	قهر
۱۶۹	تشنه
۱۷۲	ترس
۱۷۴	دنیای سایه‌ها

دفتر سوم: عصیان (۱۳۳۶-۱۳۳۵)

۱۷۹	عصیان خدایی
۱۸۴	شعری برای تو
۱۸۷	پوچ
۱۸۹	دیر
۱۹۲	صدا
۱۹۵	بلور رویا
۱۹۷	ظلمت
۱۹۹	گره
۲۰۲	بازگشت
۲۰۵	از راهی دور
۲۰۷	رهگذر
۲۰۹	سرود زیبایی
۲۱۱	جنون
۲۱۴	بعدها
۲۱۷	زندگی

اسیر

۲۹۲	وهم سبز
۲۹۶	فتح باغ
۲۹۹	گل سرخ
۳۰۱	به علی گفت مادرش روزی
۳۱۱	پرنده فقط یک پرنده بود
۳۱۳	ای مرز پر گوهر
۳۱۹	به آفتاب سلامی دوباره خواهم داد
۳۲۱	من از تو می‌مردم
۳۲۴	تولدی دیگر

دفتر پنجم:

ایمان بیاوریم به آغاز فصل سرد (۱۳۴۵-۱۳۴۲)

۳۳۱	ایمان بیاوریم به آغاز فصل سرد
۳۴۳	بعد از تو
۳۴۷	پنجره
۳۵۱	دل برای باغچه می‌سوزد
۳۵۷	کسی که مثل هیچکس نیست
۳۶۲	تنها صداست که می‌ماند
۳۶۵	پرنده مردنی است

شعله‌ی رمیده

می‌بندم این دو چشم پُر آتش را
تا ننگرد درون دو چشمانش
تا داغ و پرتپش نشود قلبم
از شعله‌ی نگاه پریشانش

می‌بندم این دو چشم پُر آتش را
تا بگذرم ز وادی رسوایی
تا قلب خامشم نکشد فریاد
رو می‌کنم به خلوت و تنهایی

ای رهروان خسته چه می‌جوئید
در این غروب سرد ز احوالش
او شعله‌ی رمیده‌ی خورشید است
بیهوده می‌دوید به دنبالش

